

Brüssel, 5.6.2019
COM(2019) 504 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

**milles käsitletakse Taani 2019. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu
arvamus Taani 2019. aasta lähenemisprogrammi kohta**

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Taani 2019. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Taani 2019. aasta lähenemisprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta¹, eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 21. novembril 2018 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2019) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. Euroopa Ülemkogu kiitis 21. märtsil 2019 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Samuti võttis komisjon 21. novembril 2018 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles Taanit ei nimetatud ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (2) 2019. aasta aruanne Taani kohta² avaldati 27. veebruaril 2019. Selles hinnati Taani edusamme nõukogu poolt 13. juulil 2018 vastu võetud riigipõhiste soovitude täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud soovitude järelmeetmete võtmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² SWD(2019) 1003 final.

- (3) Taani esitas 15. märtsil 2019 oma 2019. aasta riikliku reformikava ja 10. aprillil 2019 oma 2019. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (4) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013³ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatseb kasutada⁴.
- (5) Taani suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. Valitsus plaanib oma 2019. aasta lähenemisprogrammis saavutada 2019. ja 2020. aastal valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägi 0,1 % SKPst. Ümber arvatud struktuurse eelarvepositsiooni⁵ alusel kavatsetakse keskpika perioodi eelarve-eesmärk – struktuurne eelarvepuudujääk 0,5 % SKPst – programmiperioodi kestel kuni 2025. aastani ületada. 2019. aasta lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 2019. aastal 33,4 %-le ja jääma 2020. aastal stabiilseks, kuid tõusma siis 2025. aastaks 37,8 %-ni SKPst. Neid eelarveprognoose toetav makromajanduslik stsenaarium on programmiperioodi ulatuses usutav. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi põhjal peaks struktuurne eelarvepositsioon olema 2019. aastal ülejäägis 0,9 % SKPst ja 2020. aastal 1,0 % SKPst, mis ületab keskpika perioodi eelarve-eesmärki. Riskid on seotud volatiilsetest eelarvekomponentidest, eelkõige pensionisäästude tootlikkuse maks, saadavate tulude alalaekumisega. Üldiselt on nõukogu prognooside põhjal seisukohal, et Taani täidab 2019. ja 2020. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded.
- (6) Taani teadusuuringute ja innovatsioonisüsteemi iseloomustavad suured investeringud, tugev inimressurss ja teaduse tipptase. Kuid teadusuuringute ja innovatsioonimaastik on Taanis koondunud suhteliselt väikesele arvule asjaosalistele, nagu suured ettevõtted ja sihtasutused, enamasti farmaatsia- ja biotehnoloogiasektoris, mis muudab innovatsioonisüsteemi väliste vapustuste suhtes potentsiaalselt haavatavaks. Seepärast on väga innovaatiliste äriühingute laiendamisse investeerimisel veel arenguruumi.
- (7) Tööjõu pakkumise tagamine demograafiliste ja tehnoloogiliste muutuste ajal ning tööjõu puuduse lahendamine, eelkõige oskustööjõu ja IKT-spetsialistide puhul, on keskse tähtsusega Taanis jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamisel. Reformidel ja investeringutel, millega suurendatakse kutsehariduse ja -õppe atraktiivsust ja seeläbi selles osalejate määra, on tõenäoliselt positiivne mõju oskustööjõu pakkumisele. Jätkuvad investeringud täiskasvanute haridusse ja

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ Tsükliliselt kohandatud eelarvepositsioon, milles ei ole arvesse võetud ühekordseid ja ajutisi meetmeid ning mille komisjon on ümber arvanud ühiselt kokku lepitud metoodika kohaselt.

elukestvasse õppesse saaksid samuti aidata seda küsimust lahendada. Lisaks oleks kasulik keskenduda marginaliseeritud ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade paremale kaasamisele tööturul. See kehtib madala haridustasemega noorte, rändetaustaga inimeste, vähenenud töövõime ja puudega inimeste suhtes. Pealegi on rändetaustaga laste haridustase endiselt probleemiks.

- (8) Vaatamata kvaliteetsetele teedele suurenevad liiklusummikud, eelkõige suurlinnade piirkonnas. Lisaks on vaja vähendada transpordisektoris heidet, mis osutab investeerimisvõimalustele säästvas transporditaristus, et vähendada transpordisektoris heidet ja võidelda liiklusummikutega. See hõlmab ka alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtmist. Valitsus on esitanud kava liiklusummikute vähendamiseks suurlinnade piirkondades. Kava vastuvõtmine on pooleli ja selle raames eraldatakse 112 miljartrit Taani krooni (peaaegu 6 % SKPst) ajavahemikuks 2020–2030.
- (9) Kuigi Taani majanduse tootlikkuse tase on ELi kõrgeimate hulgas, on tootlikkuse kasv juba aastakümneid aeglustunud. Eksportivate äriühingute tootlikkuse kasv on suurem kui nendel äriühingutel, mis ei konkureeri välisettevõtetega. Kuigi Taani on võtnud meetmeid, et toetada riigisisese suunitlusega teenustesektoris tegutsevate äriühingute tootlikkuse kasvu, on nendes sektorites tootlikkuse kasv ja konkurents endiselt mahajäänud. Taani on rakendanud meetmeid konkurentsi edendamiseks finantssektoris ja jätkanud kommunaalteenuste strateegia elluviimist.
- (10) Pärast mitu aastat kestnud kiiret hinnatõusu näivad eluasemehinnad liiga kõrged, eelkõige peamistes linnapiirkondades. 2018. aastal hinnatõus siiski aeglustus. Vaatamata kodumajapidamiste võla ja kasutatava tulu suhtarvu püsivale vähenemisele, on see endiselt ELi kõrgeim. Muutuva intressimäära ja pikendatud tagasimaksegraafikuga hüpoteeklaenude osatähtsus väheneb järkjärgult, kuid on endiselt suur. Näib, et uued makrotasandi usaldatavusmeetmed on ohjeldanud väga suurte võla ja sissetuleku ning laenu ja väärtuse suhtarvudega uute hüpoteeklaenude võtmise suurenemist. Taani ametiasutused on viimastel aastatel käivitanud ka vastutsüklilise kapitalipuhvri ja rakendanud meetmeid pankade kriisitaluvuse suurendamiseks ning on võtnud vastu kinnisvaramaksureformi (jõustub 2021. aastast), millega lõpetatakse protsüklilise kinnisvaramaksusüsteemi kasutamine. Sellegipoolest ohustab laenusumma ja sissetuleku väga kõrgete suhtarvude, suure võlakoormuse juures intressimäära suure tundlikkuse ja ülehinnatud eluasemete kombinatsioon majandus- ja finantsstabiilsust ning seega on pidev järelevalve põhjendatud.
- (11) Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine on muutunud Taani jaoks esmatähtsaks suure rahapesuskandaali tõttu, milles osales Taani suurim finantsasutus. Taani parlament on sõlminud poliitilise kokkulepped, mis käsitlevad järelevalve tugevdamist ja uut rahapesuvastast paketti, mis sisaldab rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse strateegiat. Strateegia toetub kaheksale sambale, mis hõlmavad järelevalveasutuste, rahapesu andmebüroo üksuse ja muude asjaomaste sidusrühmade koostööd. Ent probleeme on endiselt ja finantsjärelevalve peab veel vastu võtma lisameetmed ja suunised selle kohta, kuidas tugevdada nendes valdkondades järelevalvet. Kui need meetmed on vastu võetud, tuleb jälgida, et neid rakendataks tulemuslikult.
- (12) ELi fondide 2021.–2027. aasta programmide koostamisel saaks aidata mõnda soovitud kindlakstehtud puudust kõrvaldada, eelkõige riigiaruande⁶ D lisas käsitletud valdkondades. See võimaldaks Taanil neid fonde nimetatud sektorites parimal viisil kasutada, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi.

⁶ SWD(2019) 1003 final.

- (13) Komisjon on Euroopa poolaasta (2019) raames Taani majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2019. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2019. aasta lähenemisprogrammi ja 2019. aasta riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Taanile esitatud soovitude järelmeetmeid. Komisjon ei ole arvesse võtnud mitte üksnes nende asjakohasust Taani eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka seda, mil määral need vastavad liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastes otsustesse liidu tasandi panus ja tugevdada seeläbi liidu üldist majandusjuhtimist.
- (14) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2019. aasta lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja on arvamusel⁷, et Taani täidab eelduste kohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid,

SOOVITAB Taanil võtta 2019. ja 2020. aastal järgmisi meetmeid.

1. Keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas haridusele ja oskustele, teadusuuringutele ja innovatsioonile, et laiendada innovatsioonibaasi nii, et see hõlmaks rohkem ettevõtteid, ning säästvale transpordile, et võidelda liiklusummikutega.
2. Tagada rahapesuvastase raamistiku tõhus järelevalve ja jõustamine.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁷ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.